

Nr 154

Utlåtande i anledning av väckt motion rörande anordnande av skollokaler i bostadshus.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion (II: 21) har herrar *Andersson* i Linköping och *Persson* i Appuna hemställt, att riksdagen hos regeringen måtte anhålla att frågan om hyres- eller statsbidrag till skollokaler inrymda i hyreshus göres till föremål för utredning.

Beträffande motiveringen för förslaget får utskottet hänvisa till motionen.

Statsutskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttranden över motionen från skolöverstyrelsen och statskontoret.

Skolöverstyrelsen har anfört bland annat följande.

Enligt kungörelsen 1957: 318 kan kommun erhålla statsbidrag till byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet. En av förutsättningarna härför är dock att kommunen kan visa den rätt, varmed den innehar för anläggningen avsedd tomt. Byggnadsbidrag kan följaktligen ej utgå till anskaffning av skollokaler, som bygges i hyreshus, såvida inte kommunen är byggherre och äger tomten.

Överstyrelsen delar motionärernas uppfattning om värdet av att de yngsta barnen kan få kortast möjliga väg till sin skola och beredas undervisning i mindre skolenheter, varigenom en mjuk övergång från hem- till skolmiljö vinnes.

Vid anskaffning av skollokaler måste vissa krav på lokalernas beskaffenhet ur pedagogisk och hygienisk synpunkt upprätthållas, oberoende av om lokalerna förlägges i särskild för ändamålet uppförd byggnad eller inrymmes i bostadshus. Vidare kräves erforderligt och lämpligt utrymme för lekplan. I en lågstadieskola (för klasserna 1—3) måste finnas inte blott klassrum utan även vissa andra utrymmen, t. ex. gymnastik- och skolmåltidslokaler, materielrum och lärarrum. Det kan inte utan vidare bedömas hur det skulle ställa sig ur kostnadssynpunkt att med upprätthållande av gängse krav på skollokaler vid nybyggnad inrymma sådana i bostadshus. Lämpligast synes emellertid vara att som stadsdels- eller kvarterssskolor för lågstadiet, där sådana är behövliga, bygga skolpaviljonger i enkelt utförande, helst demonterbara, så att de vid behov kan flyttas. På så sätt torde också kravet på lämpligt lekplansområde vid skolan bäst kunna tillgodoses. Hänsyn till sådan planering för skolbyggandet hör tas vid upprättandet av stadsplaner.

Om hyresbidrag för skollokaler ånyo skulle ifrågakomma, torde det knappast vara lämpligt att begränsa bidragsgivningen till att gälla enbart lo-

kaler inrymda i hyreshus. Det kan ju finnas lämpliga hyreslediga lokaler belägna i andra byggnader än bostadshus, som ur olika synpunkter kan vara att föredraga som skollokaler.

Enligt överstyrelsens mening synes det knappast motiverat att så kort tid efter hyresbidragens avskaffande igångsätta en utredning om återinförande av sådana bidrag. Överstyrelsen anser sig dock sakna anledning att avstyrka att en utredning i av motionärerna angivet syfte kommer till stånd.

Statskontoret har anfört bland annat följande.

Ett införande av sådana särskilda hyres- eller statsbidrag, som avses i förevarande motion, skulle innebära ett frångående av de riktlinjer för en förenklad statsbidragsgivning, som lågo till grund för statsmakternas beslut vid 1957 års riksdag, och en återgång till de äldre reglerna. Ämbetsverket föreslår, att motionen icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Utskottet. I motionen II: 21 har hemställts om utredning av frågan om hyres- eller statsbidrag till skollokaler inrymda i bostadshus.

Beträffande motionen i vad avser frågan om hyresbidrag finner utskottet — med hänsyn till att statsbidraget till kostnader för förhyrande av undervisningslokaler för folkskoleväsendet ingick bland de statsbidrag, som avlöstes vid övergången den 1 juli 1958 till en förenklad statsbidragsgivning avseende driftbidragen till kommunerna enligt 1957 års riksdagsbeslut — icke skäl föreligga att nu tillstyrka en utredning i ämnet.

Med anledning av vad i motionen i övrigt anförts och hemställts, vill utskottet framhålla följande.

Frågan om kvartersskolor för lågstadiet synes utskottet från många synpunkter vara av sådant intresse att spørsmålet enligt utskottets mening bör bli föremål för en närmare allsidig utredning. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t lämnar skolöverstyrelsen i uppdrag att inom överstyrelsen verkställa utredning i ärendet. Utskottet förordar att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet anfört.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, i anledning av motionen II: 21, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 1 november 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 152.